

Klinisk ophold

Tillæg til Uddannelsesprogram for hoveduddannelseslæger i samfundsmedicin

Dato:

Hoveduddannelseslæge:

Uddannelsesforløb: Samfundsmedicin

Indhold

Kliniske ansættelser.....	1
Formål.....	2
Kompetencer.....	2
Lægeroller.....	2
Eksempler på opgaver.....	2
Læringsmetoder.....	2
Kompetencevurderingsmetode.....	2
Delkompetencer.....	3
Afdeling, hospital/ansættelsessted.....	4
Generelt.....	4
Uddannelseslægens opgaver:.....	4
Konferencer/undervisning.....	5
Forskning.....	6
Læringsmetoder.....	6
Kompetencevurderingsmetoder.....	8
Organisering af den lægelige videreuddannelse.....	9
Uddannelsesvejledning og uddannelsesplan.....	9
Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde.....	9

Kliniske ansættelser

Den samfundsmedicinske hoveduddannelse består af samfundsmedicinske ophold og kliniske ophold. Der findes et selvstændigt uddannelsesprogram for de samfundsmedicinske ansættelser. Her følger et uddannelsesprogram for de(n) kliniske ansættelse(r).

Der indgår 8 måneders klinisk ansættelse i forløbet på indvandrermedicinsk klinik (Infektionsmedicinsk afdeling) (30/timer pr. uge). Der er givet merit for 6 måneders klinisk ophold på baggrund af introduktionsstilling i intern medicin.

Formål

Målet med det kliniske ophold på indvandrermedicinsk klinik er, at den kommende speciallæge i samfundsmedicin har et indgående kendskab til det konkrete lægelige arbejde i sundhedsvæsenet. Men idet den kommende speciallæge i samfundsmedicin har en særlig interesse for patientforløb, opfordres der til at hoveduddannelseslægen deltager i tilrettelæggelsen af patientforløb i afdelingen og på tværs fx patientforløb på tværs af sygehus og kommune eller sygehus og almen praksis.

Kompetencer

I det kliniske ophold skal følgende kompetence opnås: H8 Kliniker

<https://www.sst.dk/da/uddannelse/speciallaeger/maalbeskrivelser/~media/B512E8C9F4314885AA62705FC81B473C.ashx>

Lægeroller

- Medicinsk ekspert
- Sundhedsfremmer/forebygger
- Kommunikator
- Samarbejder
- Professionel
- Akademiker
- Leder/Administrator

Eksempler på opgaver

- Udredning og behandling
- Kommunikation med patienter og pårørende
- Anmeldelse af UTH
- Udarbejdelse af instruks/klinisk vejledning
- Plan for arbejdstilrettelæggelse
- Samarbejdsaftale med anden afdeling
- Kvalitetsarbejde (fx forbedring af arbejdsgang)
- Dataindsamling om klinisk kvalitet

Læringsmetoder

- Arbejde med relevante sager
- Udarbejde egen portefølje inkl. uddannelsesplan og læringsdagbog

Kompetencevurderingsmetode

Struktureret vejledersamtale, som med udgangspunkt i nedenstående kompetencekort baserer sig på gennemgang af:

- min. 2 journaler på en patient fra uddannelseslægens læringsdagbog
- min. 1 behandlingsplan fra uddannelseslægens læringsdagbog
- min. 1 epikrise, inkl. evt. genoptræningsplan fra uddannelseslægens læringsdagbog

- min. 1 instruks/klinisk vejledning, plan for arbejdstilrettelæggelse, kvalitetsarbejde eller tilsvarende fra uddannelseslægens læringsdagbog

Delkompetencer

Nedenstående skema viser, i hvilken ansættelse hver enkelt delkompetence skal erhverves. Alle delkompetencer tilhørende samme konkretisering skal som udgangspunkt erhverves i samme ansættelse.

H8 Kliniker			
<i>Konkretisering af kompetence og delmål</i>		<i>1. kliniske ansættelse</i>	<i>2. kliniske ansættelse</i>
Kan håndtere patientforløb			
	Har selvstændigt modtaget patienter, fremkommet med diagnoseforslag og initieret relevant udredning af patienter med de almindeligst forekommende sygdomme		
	Har foretaget relevant henvisning eller tilkaldt fornøden bistand ved behandlingskrævende tilstande		
	Har påbegyndt behandling, monitoreret effekten af behandling og foretaget adækvat justering af behandling af patienter med de almindeligst forekommende sygdomme		
	Har fulgt patienter med længerevarende sygdomsforløb i ambulatorium/almen praksis til efterkontrol og udarbejdet behandlingsplan		
	Har udfærdiget udskrivningsbrev, inkl. genoptræningsplan hvis relevant		
	Har indhentet nødvendig lægefaglig viden fra lærebøger, kliniske retningslinjer mv.		
	Kan indhente nødvendig viden om relevant lovgivning mv.		
	Har rapporteret UTH, arbejdsskade, bivirkning eller lignende		
Kan kommunikere mundtligt og skriftligt i en klinisk kontekst			
	Har informeret patienter om forventet sygdomsforløb, behandlingsmuligheder, prognose, nødvendige skånehensyn og konsekvenser for funktionsevne samt fremtidig arbejdsformåen		
	Har skriftligt kommunikeret med samarbejdspartnere fx udfærdigelse af journal, attester mv.		
	Har rådgivet patienter i forhold til livsstilsfaktorer		
	Kan udfylde lægelige attester fx vedrørende sygefravær		
	Har rådgivet patienter i forhold til patientrettigheder fx retten til aktindsigt/videregivelse af helbredsoplysninger, klagemuligheder og lignende jf. gældende lovgivning		
Kan samarbejde tværfagligt og tværsektorielt			

	Har kunnet vurdere og prioritere valg af samarbejdspartnere i forhold til det konkrete patientforløb		
	Har samarbejdet med myndigheder, fx politi, socialforvaltninger og lignende jf. gældende retningslinjer		
	Har med udgangspunkt i sundhedsaftaler indenfor det aktuelle kliniske speciale medvirket til hensigtsmæssige sektorovergange		
	Har planlagt og prioriteret egen arbejdsindsats og -tid		
Deltage i administrativt arbejde i den kliniske afdeling			
	Har medvirket til udarbejdelse af instruks/klinisk vejledning, plan for arbejdstilrettelæggelse, akkrediteringsarbejde eller tilsvarende		

Afdeling, hospital/ansættelsessted

<https://www.hvidovrehospital.dk/afdelinger-og-klinikker/Indvandrermedicinsk-klinik/Sider/default.aspx>

Generelt

Indvandrermedicinsk Klinik (IMK) fungerer som en selvstændig enhed under Infektionsmedicinsk Afdeling på Hvidovre Hospital, og beskæftiger sig med vurdering, udredning og behandling af komplekse helbredsproblemer hos patienter med etnisk minoritetsbaggrund. IMK har en helhedsorienteret tilgang til patienterne, og patientforløbene er derfor hovedsageligt tværfaglige med fokus på patienternes fysiske, psykiske og sociale problemstillinger og ressourcer. Der er derudover fokus på samarbejde med andre fagpersoner såsom praktiserende læger, speciallæger og socialrådgivere. IMK foretager desuden helbredsundersøgelser af nyankomne flygtninge (børn og voksne) i Københavns og Frederiksberg kommune. IMK har en vigtig rolle i forhold til vidensdeling med andre sundhedsprofessionelle, og varetager forskning, undervisning og rådgivning i forhold til generelt at bidrage til øget viden om hvordan man kan sikre at patienter med etnisk minoritetsbaggrund får bedre og mere lige adgang til sundhedsydelser samt mere hensigtsmæssige patientforløb. Se yderligere beskrivelse her: <https://www.hvidovrehospital.dk/afdelinger-og-klinikker/Indvandrermedicinsk-klinik/Sider/default.aspx>

Uddannelseslægens opgaver:

Uddannelseslægen varetager bl.a. forundersøgelse af henviste patienter (anamnese, kontrol af blodprøver, objektiv undersøgelse, gennemgang af medicin samt lægelig vurdering af helbredsproblemer og forslag til behandlingsplan). Patientens væsentligste problemstillinger fremlægges på tværfaglig konference. Hvis patienterne visiteres til et behandlingsforløb i IMK, er uddannelseslægen behandlingsansvarlig læge for de patienter som er set ved forundersøgelse.

Behandlingstilbuddet i IMK vurderes på den ugentlige tværfaglige konference og kan udover lægekonsultationer inkludere forløb ved sygeplejerske, gruppeforløb, fysioterapeutisk intervention, vejledning om medicin ved farmaceut samt brobygning til den fremadrettede indsats i primærsektoren. Alle behandlingsforløb inkluderer i varierende grad koordinerende korrespondance med almen praksis, øvrige specialafdelinger samt kommunale social- og beskæftigelsesafdelinger. I samarbejdet med kommunen indgår desuden netværksmøder, genoptræningsplaner og for størstedelen af patienterne udarbejdelse af statusattester (LÆ125) til den kommunale beskæftigelsesafdeling.

Ved afslutningen af et patientforløb skriver uddannelseslægen epikrise til egen læge, og sørger for at der er lagt en plan for patientens videre forløb.

Uddannelseslægen indgår desuden i afdelingens arbejde med at foretage generelle helbredsundersøgelser på nyankomne flygtninge, herunder formidle vigtige oplysninger videre til egen læge samt kommunale sagsbehandlere. Generelle helbredsundersøgelser omfatter både børn og voksne og arbejder ud fra et familieperspektiv.

Derudover kan uddannelseslægen efter aftale med vejleder indgå i afdelingens kvalitetsudviklings- eller forskningsprojekter, samt deltage i uddannelsesmøder og undervisning på Infektionsmedicinsk Afdeling. Der er også mulighed for at aftale fokuseret ophold på Infektionsmedicinsk Afdeling, hvis dette understøtter at uddannelseslægen opnår de nødvendige kompetencer i det kliniske ophold.

Opgaverne tilrettelægges i et samarbejde mellem vejleder og uddannelseslægen ud fra en vægtning af hvilke kompetencer uddannelseslægen skal opnå under det kliniske ophold samt afdelingens daglige drift. Uddannelseslægen har løbende adgang til supervision og har desuden mulighed for at drøfte kliniske problemstillinger på behandlingskonferencerne i afdelingen.

Konferencer/undervisning

Der er mulighed for deltagelse i konferencer og undervisning både på IMK samt på Infektionsmedicinsk Afdeling. Det aftales med overlæge ved IMK ved starten af opholdet, hvilke undervisningstilbud og møder uddannelseslægen kan deltage i ved Infektionsmedicinsk Afdeling, mens uddannelseslægen forventes at deltage i alle konferencer og møder på IMK. Der er desuden mulighed for at deltage i tværfaglige konferencer bl.a. med børnelægerne.

Konferencer/møder på IMK: mandag, onsdag og fredag afholdes på IMK en morgenkonference fra 8:45 til 9:00 med kort drøftelse af dagens program. Tirsdag afholdes desuden klinisk patientkonference fra 9-11, mens der om torsdagen afholdes behandlerkonference fra 8.45-9.45. Derudover kan uddannelseslægen efter ønske og behov deltage i morgenkonference/undervisning på Infektionsmedicinsk Afdeling fra 8.00-8.45. Der afholdes desuden jævnligt møder i afdelingen med samarbejdspartnere eller møder som handler om specifikke emner som afdelingen har brug for at drøfte. Uddannelseslægen deltager efter aftale med vejleder.

Klinisk patientkonference (tirsdag): på den tværfaglige kliniske patientkonference deltager alle faggrupper inkl. sekretær. På konferencen fremlægges alle patienter som har været til forundersøgelse hos sygeplejerske og læge, og det besluttet hvilket behandlingsforløb patienten kan tilbydes. Derudover fremlægges patienter som allerede er i behandlingsforløb, men hvor behandler vurderer at der er brug for en tværfaglig drøftelse af det fremadrettede forløb. Uddannelseslægens opgaver på konferencen er at fremlægge egne patienter, diskutere og komme med forslag til behandlingsplaner, samt at fungere som mødeleder og referent på lige fod med de øvrige faggrupper.

Behandlerkonferencer (torsdag): på behandlerkonferencer deltager klinisk personale dvs. læger, sygeplejersker, fysioterapeuter og farmaceut, og det er typisk mere specifikke kliniske spørgsmål som drøftes her. Uddannelseslægens opgaver på konferencen er at fremlægge kliniske problemstillinger vedr. egne patienter, samt at indgå i den fælles faglige drøftelse. Behandlerkonferencerne skal også danne baggrund for udarbejdelse af specifikke vejledninger for arbejdet i IMK.

Supervision (mandag – én gang pr. måned): alle kliniske faggrupper på IMK deltager én mandag pr. måned i en supervisionsgruppe, som faciliteres af en ekstern psykolog. Uddannelseslægen vil blive indkaldt til supervision via outlook.

Formaliseret undervisning: Det fremgår af skemaet ovenfor hvilke faste undervisningstilbud uddannelseslægen kan følge. Derudover vil der løbende være mulighed for deltagelse i anden undervisning både på IMK og på Infektionsmedicinsk Afdeling.

Afdelingen varetager desuden forskellige ad hoc undervisningsopgaver som uddannelseslægen efter aftale kan være en del af.

Fokuserede ophold: Der kan efter aftale med vejleder planlægges fokuserede ophold på Infektionsmedicinsk afdeling eller i Diagnostisk Enhed afhængigt af uddannelseslægens tidligere kliniske erfaring og interesser.

Kurser og kongresser/konferencer: Uddannelseslægen deltager under det kliniske ophold primært i de specialespecifikke kurser som indgår i speciallægeuddannelsen. Hvis uddannelseslægen får kendskab til øvrige kurser eller konferencer, som kunne være relevante i forhold til det kliniske arbejde på IMK, kan det drøftes med vejleder om deltagelse kan imødekommes under hensyntagen til afdelingens øvrige drift og økonomi.

Øvrige møder: Der afholdes jævnligt i IMK møder i arbejdsgrupper og med andre samarbejdspartnere. Uddannelseslægen vil blive inviteret til relevante møder i Outlook.

Forskning

IMK bakker op om uddannelseslæger med et forskningsønske, og eventuelle forskningsprojekter eller udviklingsopgaver drøftes med vejleder. Større forskningsprojekter og forhandling om prioritering af dette ift. det kliniske arbejde, kan som oftest imødekommes i et vist omfang, dog under forudsætning af, at uddannelseslægens øvrige kompetenceopnåelse skal sikres samt at afdelingens drift skal sikres.

Læringsmetoder

- **Arbejde med relevante opgaver:** erhvervelse af de enkelte kompetencer foregår ved at uddannelseslægen arbejder med de kliniske og administrative opgaver i afdelingen under vejledning. I starten af ansættelsen følges uddannelseslægen tæt, men i løbet af ansættelsen foregår arbejdet mere selvstændigt i takt med stigende kompetenceniveau. Det kliniske arbejde i IMK foregår i et tæt samarbejde med øvrige faggrupper i afdelingen, og der er derfor dagligt mulighed for sparring og supervision.

I nedenstående skema er beskrevet hvordan uddannelseslæge arbejder med relevante opgaver som opfylder kompetencerne i H8 -Kliniker.

H8 Kliniker
Kan håndtere patientforløb

	Har selvstændigt modtaget patienter, fremkommet med diagnoseforslag og initieret relevant udredning af patienter med de almindeligst forekommende sygdomme	Forsamtaler (AOP) med patienter i IMK, samt opfølgende lægesamtaler
	Har foretaget relevant henvisning eller tilkaldt fornøden bistand ved behandlingskrævende tilstande	Henvisning af patienter til andre specialer
	Har påbegyndt behandling, monitoreret effekten af behandling og foretaget adækvat justering af behandling af patienter med de almindeligst forekommende sygdomme	Opstart/justering af medicinsk behandling i samarbejde med farmaceut på IMK og egen læge/andre speciallæger
	Har fulgt patienter med længerevarende sygdomsforløb i ambulatorium/almen praksis til efterkontrol og udarbejdet behandlingsplan	Fulgt egne patienter gennem behandlingsforløb i IMK
	Har udfærdiget udskrivningsbrev, inkl. genoptræningsplan hvis relevant	Har skrevet epikrise til egen læge ved afslutning i IMK. Herunder udarbejdet genoptræningsplan i samarbejde med fysioterapeuter.
	Har indhentet nødvendig lægefaglig viden fra lærebøger, kliniske retningslinjer mv.	Via det daglige arbejde i IMK
	Kan indhente nødvendig viden om relevant lovgivning mv.	Har sat sig ind i lovgivning på området ang. Integrationsydelse, midlertidigt/permanent ophold i DK, statsborgerskab og tolkning i sundhedsvæsenet.
	Har rapporteret UTH, arbejdsskade, bivirkning eller lignende	Har monitoreret bivirkninger af medicin og rapporteret ved behov.
Kan kommunikere mundtligt og skriftligt i en klinisk kontekst		
	Har informeret patienter om forventet sygdomsforløb, behandlingsmuligheder, prognose, nødvendige skånehensyn og konsekvenser for funktionsevne samt fremtidig arbejdsformåen	Har dagligt informeret patienter som en del af ambulatorie-arbejdet om alle nævnte.
	Har skriftligt kommunikeret med samarbejdspartnere fx udfærdigelse af journal, attester mv.	Har dagligt skrevet journalnotater og månedligt udfærdiget statusattester til brug i kommunerne
	Har rådgivet patienter i forhold til livsstilsfaktorer	Som en del af behandlingsforløb i IMK psykoedukeret om bla. fysisk aktivitet, kost, søvn mm. Deltaet i psykoedukationsforløb sammen med sygeplejersker i IMK
	Kan udfylde lægelige attester fx vedrørende sygefravær	Har udfærdiget status attester på patienter til brug i kommunerne.
	Har rådgivet patienter i forhold til patientrettigheder fx retten til aktindsigt/videregivelse af helbredsoplysninger, klagemuligheder og lignende jf. gældende lovgivning	Har dagligt vejledt patienter i forbindelse med udfyldelse af samtykke mhp. videregivelse af helbredsoplysninger.
Kan samarbejde tværfagligt og tværsektorielt		

	Har kunnet vurdere og prioritere valg af samarbejdspartnere i forhold til det konkrete patientforløb	Dagligt prioriteret om patienter skal henvises til andre specialer, om der er samarbejdes med egen læge. Desuden indgået i den tværfaglige planlægning af patientforløb i IMK.
	Har samarbejdet med myndigheder, fx politi, socialforvaltninger og lignende jf. gældende retningslinjer	Hypigt samarbejde med kommunale sagsbehandlere, deltagelse i netværksmøder.
	Har med udgangspunkt i sundhedsaftaler indenfor det aktuelle kliniske speciale medvirket til hensigtsmæssige sektorovergange	Har som en del af arbejdet i IMK haft kontakt – både mundtligt og skriftligt - til særlige kommunale samarbejdspartnere og primærsektoren i sundhedsvæsenet.
	Har planlagt og prioriteret egen arbejdsindsats og -tid	Som en del af det daglige arbejde
Deltage i administrativt arbejde i den kliniske afdeling		
	Har medvirket til udarbejdelse af instruks/klinisk vejledning, plan for arbejdstilrettelæggelse, akkrediteringsarbejde eller tilsvarende	Deltaget i afdelingens administrative arbejde, herunder udarbejdelse af retningslinjer, instruks el.lign.

- Udarbejde portefølje inkl. uddannelsesplan og læringsdagbog: uddannelseslægen udarbejder uden sin hoveduddannelse en portefølje, hvorved det sikres at uddannelseslægen løbende forholder sig til sin uddannelse og samtidig løbende dokumenterer denne. Porteføljen for den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse består af nedenstående (i parentés beskrives hvordan uddannelseslægen arbejder med porteføljen under det kliniske ophold):
 - Karriereplan (udbygges fortløbende gennem hele speciallægeuddannelsen – det er op til uddannelseslægen at vurdere om karriereplanen skal udbygges under det kliniske ophold)
 - Uddannelsesplan (i starten af ansættelsen udarbejdes i samarbejde med vejleder en uddannelsesplan, som løbende justeres i forbindelse med vejledersamtalerne)
 - Kopi af udfyldte samtalskemaer (der afholdes som minimum en introduktionssamtale, justeringssamtaler hver 2.måned og slutevalueringssamtale)
 - Læringsdagbog (uddannelseslægen skal løbende opdatere læringsdagbogen, og i forbindelse med vejledersamtaler benyttes eksempler fra læringsdagbogen til kompetencevurdering)
 - CV (opdateres løbende)

Kompetencevurderingsmetoder

Struktureret vejledersamtale vha. kompetencekort: med udgangspunkt i de af DASAMS udarbejdede kompetencekort gives feedback på de delkompetencer, som er erhvervet siden sidste samtale. Ved hjælp af kompetencekort og evt. reflektionsark kan det vurderes om uddannelseslægen på et tilstrækkeligt højt niveau har opnået de delkompetencer som er nødvendige for en godkendelse af hele kompetencen ”H8 – kliniker”. Uddannelseslægen får i

forbindelse med den strukturerede vejledersamtale med udgangspunkt i portefølje/reflektionsark, mulighed for at fremlægge egne overvejelser vedr. det kliniske arbejde og opnåelse af kompetencer.

Organisering af den lægelige videreuddannelse

IMK er en del af infektionsmedicinsk afdeling og den uddannelsesansvarlige overlæge er Rikke Krogh-Madsen i samarbejde med afdelingslæge Michala Vaaben Rose. Hanne Nødgaard varetager vejlederopgaven på IMK.

Uddannelsesvejledning og uddannelsesplan

Ved starten af det kliniske ophold får uddannelseslægen tilknyttet en fast vejleder, som hovedsageligt vil være overlæge på IMK, Hanne Nødgaard. Sammen med uddannelseslægen har vejleder ansvaret for at sikre, at uddannelsesprogrammet er gennemgået, og at der bliver udarbejdet en individuel uddannelsesplan som gør det muligt for uddannelseslægen at få opfyldt alle kompetencer og få underskrifter på disse i løbet af det kliniske ophold. Vejleder og uddannelseslægen holder regelmæssige møder, minimum hver 2. måned.

Typen af møder gennem forløbet ser ud som følger:

- 1) Introduktionssamtale med udarbejdelse af uddannelsesplan
- 2) Justeringssamtaler med opdatering af uddannelsesplan
- 3) Midtvejsevaluering, opdatering af uddannelsesplan
- 4) Justeringssamtaler med opdatering af uddannelsesplan
- 5) Slutevaluering og opsamling, hvor det sikres at alle underskrifter på alle kompetencekort er indhentet.

Evaluering af uddannelseslægen foregår vha. kompetencekort, som underskrives løbende af vejleder. Samlede kompetencevurdering og godkendelse af uddannelsesstillingen varetages af den uddannelsesansvarlige overlæge.

Supervision og klinisk vejledning i det daglige arbejde

I det daglige kliniske arbejde er der mulighed for løbende vejledning og supervision både ved afdelingens læger og ved de øvrige behandlere. I starten af det kliniske ophold vil der typisk være behov for tæt supervision, og gradvist vil uddannelseslægen kunne arbejde mere selvstændigt. Alle behandlere indgår i princippet i den daglige kliniske vejledning og supervision, men det er kun vejleder som kan godkende kompetencer for uddannelseslægen.